

Sygn. akt VI U 582/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2015 r. w S.

sprawy Z. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 6 lutego 2014 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. G. (1) prawo do emerytury poczynając od (...) roku;

II. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lutego 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił Z. G. (1) prawa do emerytury po osiągnięciu 60 roku życia, z uwagi na nieudowodnienie przez niego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione przez ubezpieczonego 13 lat, 2 miesiące i 14 dni pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Wniósł o doliczenie do jego stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) w C.od 22.08.1980 r. do 1.09.1981 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji. Wskazał, że w stażu pracy w warunkach szczególnych uwzględnił wszystkie wykazane stosownymi dokumentami (świadczeniami wykonywania pracy w warunkach szczególnych) okresy zatrudnienia ubezpieczonego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. G. (1) urodził się w dniu (...). Jego łączny staż ubezpieczeniowy (udowodnione okresy składkowe, nieskładkowe) na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosił 25 lat, 1 miesiąc i 24 dni.

Wniosek o emeryturę złożył w organie emerytalnym w dniu (...) r.

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego

Okoliczności niesporne, a nadto dowody:

- wniosek o emeryturę – k. 1-2 plik V akt rentowych;
- karta przebiegu zatrudnienia – k. 26 plik V akt rentowych.

Ubezpieczony przed rokiem 1999 wykonywał pracę w warunkach szczególnych m.in. w następujących okresach i zakładach pracy: od dnia 27 grudnia 1974 r. do 18 sierpnia 1977 r., od 10 lutego 1982 r. do 31 marca 1992 r. w Zakładzie Rolnym (...) na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego oraz od 18 listopada 1996 r. do 24 kwietnia 1997 r. w SM (...) na stanowisku palacza CO (łącznie przez 13 lat, 2 miesiące i 18 dni).

Niesporne, a nadto dowody:

- raport z ustalenia uprawnień do świadczenia – k. 22-23 plik V akt rentowych;
- świadectwa pracy w warunkach szczególnych – k. 6, 7, 9 plik V akt rentowych.

W okresie od 1 marca 1972 r. do 31 lipca 1980 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie Rolnym (...). Początkowo pracował na stanowisku pracownika gospodarstwa produkcji polowej-roślinnej, następnie - w okresie od 15 lutego 1973 r. do 14 grudnia 1973 r. - odbywał zasadniczą służbę wojskową. Do pracy po odbyciu służby wojskowej ubezpieczony wrócił 2 stycznia 1974 r., podejmując dotychczasowe zatrudnienie na stanowisku pracownika fizycznego. W krótkim czasie pracodawca skierował jednak Z. G. na kurs traktorzysty. Po zdobyciu stosownych uprawnień w okresie od 27 grudnia 1974 r. do 18 sierpnia 1977 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako traktorzysta. Następnie od 19 sierpnia 1977 r. do końca zatrudnienia ponownie pracował jako pracownik fizyczny w gorzelnicy oraz w polu.

W wystawionym przez Archiwum Zakładowe świadectwie pracy w warunkach szczególnych potwierdzono fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych w okresie od 27 grudnia 1974 r. do 18 sierpnia 1977 r., wskazując, że w tym czasie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika kołowego. Okres ten został uwzględniony przez ZUS w stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych.

Dowody:

- świadectwo pracy w warunkach szczególnych – k. 6 plik V akt rentowych;
- świadectwo pracy – k. 3 plik KPU;
- książeczka wojskowa – k. 16-18 plik KPU;
- dokumentacja w aktach pracowniczych Z. G. z okresu zatrudnienia w ZR K. - koperta k. 50 akt sprawy, w szczególności: zaświadczenie o ukończeniu kursu traktorzysty z 23.12.1974 r., protokół ustalenia okoliczności wypadku z 13.07.1977 r.

W okresie od 22 sierpnia 1980 r. do 1 września 1981 r. Z. G. był zatrudniony – w ramach zatrudnienia pracowniczego – w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) w C. jako traktorzysta. W tym czasie stale wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku traktorzysty.

Dowody:

- świadectwo pracy - k.5 plik KPU;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 30-31 w zw. z k. 58 akt sprawy;
- legitymacja ubezpieczeniowa okazana na rozprawie w dniu 11.02.2015 r.

W okresie od 24 września 1981 r. do 31 października 1993 r. Z. G. powrócił do pracy w Zakładzie Rolnym w K., gdzie został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy kolejno na stanowisku traktorzysty produkcji zwierzęcej na fermie, a następnie pracownika fizycznego. Ubezpieczony podjął pracę w tym zakładzie z uwagi na fakt, iż zakład wybudował w tym czasie nową fermę dla ponad tysiąca krów, zakupił w tym czasie nowe ciągniki i potrzebował osób z uprawnieniami, które mogłyby nimi kierować, dowożąc paszę, kiszonki dla krów, wywożąc obornik i wykonując inne tego typu czynności. Zakład zgłaszał w związku z powyższym zapotrzebowanie we właściwych urzędach. Z. G. otrzymał wówczas skierowanie do pracy na stanowisku kierowcy. Przez cały okres ponownego zatrudnienia ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako traktorzysta.

Dowody:

- świadectwo pracy w warunkach szczególnych – k. 7 plik V akt rentowych;
- świadectwo pracy – k. 6 plik KPU;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 30-31 w zw. z k. 58 akt sprawy;
- dokumentacja w aktach pracowniczych Z. G. - koperta k. 50, w szczególności karty płac, skierowanie do pracy z 22.09.1981 r., podanie o zatrudnienie z 23.09.1981 r.;
- zeznania świadka L. C. w wersji elektronicznej oraz protokół k. 58v akt sprawy.

W okresie od 10 kwietnia 1995 r. do 30 września 1995 r. Z. G. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w C. na stanowisku robotnika drogowego. Ubezpieczony zajmował się wówczas przede wszystkim pracami w brygadzie zajmującej się kładzeniem nawierzchni asfaltowych, z masy bitumicznej. Niekiedy zdarzało się, że wykonywał prace przy kładzeniu krawężników i bruku.

Dowody:

- świadectwo pracy – k. 11 plik KPU;
- zeznania świadka R. W. w wersji elektronicznej oraz protokół k. 58-58v akt sprawy;
- zeznania ubezpieczonego w wersji elektronicznej oraz protokół – k. 30-31 w zw. z k. 58 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z przepisem art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia przez ubezpieczonego wniosku o emeryturę (t. jedn. Dz. U. z 2009 Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.; dalej jako: ustawa emerytalna), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje - z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184 - emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, który dla mężczyzn urodzonych w okresie po dniu 30 września 1953r. wynosi co najmniej 67 lat (ust. 1b pkt 20).

W myśl jednak przepisu art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

W ust. 2 wskazano, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac zaliczanych do prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zamieszczony został w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Przepis §4 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi przy tym, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie do treści przepisu § 2 powołanego aktu prawnego, okresami pracy uzasadniającymi prawo do emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o którym mowa stwierdza przy tym zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 cytowanego rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

W załączniku do powyższego rozporządzenia, w Wykazie A w dziale VIII, zatytułowanym „W transporcie i łączności”, w podtytule „Transport”, pod pozycją 3 wskazano, że pracami w szczególnych warunkach są „prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych”, z kolei w dziale IX, dotyczącym prac w gospodarce komunalnej pod pozycją 4 wskazano, że pracami w szczególnych warunkach są „prace asfalcjarzy i przy gotowaniu asfaltu”, pod poz. 5 wymieniono „prace bitumiarzy i przy produkcji asfaltobetonu”, zaś pod poz. 6 „prace brukarzy”.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt, że ubezpieczony ukończył 60 lat w 15 listopada 2013 roku, nie przystąpił do OFE oraz iż na koniec roku 1998 legitymował się przebyciem okresów składkowych i nieskładkowych przekraczających łącznie 25 lat. Organ rentowy zakwestionował jedynie możliwość przyjęcia na podstawie przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów, iż przez co najmniej 15 lat ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych, uznając że za udowodnione przez ubezpieczonego można było uznać wyłącznie wykonywanie przezeń takiej pracy tylko przez 13 lat, 2 miesiące i 14 dni w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższe sąd w pierwszej kolejności zwrócił uwagę, że faktem jest, że zgodnie z § 2 ust. 2 przywołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowym. Wydanie lub niewydanie

przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie rodzi bowiem żadnych skutków materialnoprawnych. Zaświadczenie to jest bowiem jedynie dokumentem prywatnym (art. 245 k.p.c.), wydawanym dla celów dowodowych, a okoliczności w tym dokumencie potwierdzone przez pracodawcę podlegają weryfikacji zarówno w postępowaniu sądowym, jak i w postępowaniu przed organem rentowym. Określenie stanowiska pracy i jej charakteru wskazane w wystawionym przez pracodawcę świadectwie pracy nie wiąże zatem sądu, który na podstawie całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ocenia, czy ubezpieczony pracował – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – w warunkach szczególnych. Samodzielnie sąd ustala również, jak zakwalifikować pracę danej osoby w odniesieniu do wykazu prac określonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu prac. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Mając powyższe na uwadze w ramach postępowania dowodowego w niniejszej sprawie sąd dopuścił dowód z dokumentów zawartych w aktach emerytalnych ubezpieczonego oraz jego aktach osobowych z okresu zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...). Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, stąd też zostały uznane za wiarygodne. Prymat wiarygodności przyznał sąd także zeznaniom świadków oraz korespondującymi z nimi zeznaniom ubezpieczonego. Oceniając zeznania świadków sąd miał na względzie, że przesłuchane osoby są osobami obcymi dla ubezpieczonego i nie mają żadnego interesu w tym, by nieprawdziwie zeznawać na korzyść Z. G. (1), narażając się jednocześnie na odpowiedzialność karną. Świadek L. C. był przy tym pracownikiem Zakładu Rolnego (...), zaś świadek R. W. pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) w C. w tym samym czasie co ubezpieczony - obaj mieli zatem bezpośrednią wiedzę odnośnie powierzanych wówczas ubezpieczonemu obowiązków. Nie bez znaczenia dla oceny wiarygodności zeznań ubezpieczonego miało to, że choć jako osoba zainteresowana korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem mógł próbować zatajać przed sądem okoliczności mogące wpłynąć niekorzystnie na ustalenia w zakresie wykonywania przez niego prac w warunkach szczególnych, to jednak w swoich wyjaśnieniach nie pomijał żadnych okoliczności, zdając pełną relację ze wszystkich powierzanych mu w spornych okresach obowiązków, w tym wskazywał na okoliczności, które mogły ewentualnie wpłynąć na niekorzystne dla niego rozstrzygnięcie (np. potwierdził, że w okresie pierwszego zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...) od dnia 1 marca 1972 r. do 31 lipca 1980 r., jako traktorzysta pracował we wskazanym przez pracodawcę w świadectwie pracy w warunkach szczególnych okresie od 27 grudnia 1974 r. do 18 sierpnia 1977 r., zaś w pozostałym czasie pracował jako pracownik fizyczny). Zeznania ubezpieczonego oraz przesłuchanych świadków były przy tym spójne, konsekwentne i zbieżne ze sobą wzajemnie, nie budząc jakichkolwiek wątpliwości sądu co do ich wiarygodności.

Mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy, w pierwszej kolejności sąd uznał, że daje on podstawy do przyjęcia, że ubezpieczony w warunkach szczególnych, poza okresem uwzględnionym przez ZUS) pracował także w okresie zatrudnienia od 22 sierpnia 1980 r. do 1 września 1981 r. w (...) w C..

Sąd zwrócił uwagę, że ubezpieczony jako dowód zatrudnienia w szczególnych warunkach przedstawił świadectwo pracy, w których (...)w C.wskazała, że od dnia 22 sierpnia 1980 r. do 1 września 1981 r. ubezpieczony był w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) w C.na stanowisku traktorzysty w (...)S.. Ponadto, na rozprawie w dniu 11 lutego 2015 r. Z. G.okazał także swoją oryginalną legitymację ubezpieczeniową, w której na stronach 82-83, przeznaczonych na dokonywanie przez zakłady pracy poświadczenia istnienia stosunku pracy (służbowego) ubezpieczonego, także dokonano podobnego poświadczenia – wskazując, iż ubezpieczony był zatrudniony w (...) w C.w okresie od dnia 22 sierpnia 1980 r. do 1 września 1981 r. na stanowisku traktorzysty S.. W ocenie sądu dokumenty te były wystarczające dla uznania, że ubezpieczony we wskazanym okresie pracował w warunkach szczególnych.

Mając przy tym na uwadze zastrzeżenia organu rentowego co do możliwości uznania przedłożonego przez ubezpieczonego ogólnego świadectwa pracy za dokument potwierdzający okres zatrudnienia w warunkach szczególnych podkreślenia wymaga, że wbrew twierdzeniom organu rentowego w myśl przepisu § 2 ust. 2

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. : "Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. W świetle powyższego w celu wykazania stażu pracy w warunkach szczególnych wystarczające jest przedłożenie przez ubezpieczonego świadectwa pracy, w którym zakład pracy określi charakter pracy wg działu i pozycji wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Przy tym co istotne żaden przepis nie nakazuje, aby przy określaniu - nazywaniu stanowiska pracy w świadectwie wymieniono konkretny dział i pozycję rozporządzenia. Z ustaleń stanu faktycznego wynika, że ubezpieczony w celu udokumentowania stażu pracy w warunkach szczególnych przedstawił dokument, w którym pracodawca wskazał, że ubezpieczony w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku traktorzysty. Zdaniem sądu sformułowanie użyte przez pracodawcę nie nasuwa żadnych wątpliwości, iż ubezpieczony w powyższym okresie zatrudnienia świadczył pracę wymienioną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Tym samym wbrew twierdzeniom ZUS uznać należało, że mimo braku przywołania przez pracodawcę przy określaniu stanowiska pracy ubezpieczonego wykazu, działu, pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. użyte przez pracodawcę określenie stanowiska pracy - traktorzysta jest wystarczające do ustalenia, że w spornym okresie ubezpieczony świadczył pracę w warunkach szczególnych (każda praca traktorzysty była bowiem w owym czasie pracą wykonywaną w warunkach szczególnych).

Sąd zauważył wprawdzie, iż w świadectwie pracy nie znalazł się wprost zapis, iż pracę ubezpieczony świadczył w pełnym wymiarze czasu pracy, jednakże w ocenie sądu nie było to konieczne. Na druku świadectwa pracy znajduje się bowiem informacja, iż wymiar czasu pracy należy podać „ w przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy”. Skoro więc pracodawca nie podał innego czasu pracy, należało uznać, iż ubezpieczony w spornym okresie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odnośnie zaś argumentacji, że ubezpieczony w spornym okresie mógł być członkiem spółdzielni (co wykluczyłoby możliwość uznania spornego okresu za okres pracy w warunkach szczególnych), Sąd zwrócił uwagę, że nic takiego nie wynika z materiału dowodowego. W świadectwie pracy (...)w C.wskazała, że ubezpieczony był zatrudniony w Spółdzielni i otrzymywał wynagrodzenie w VIII kategorii zaszerogowania plus 5% dodatku za staż pracy plus premia według (...)dla pracowników(...) i (...)wypłacane miesięcznie. Na marginesie tylko należy zwrócić uwagę, iż z prawnego punktu widzenia znaczenie mogłoby mieć tylko ewentualne członkostwo ubezpieczonego w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, a nie w spółdzielni kółek rolniczych.

Mając na uwadze powyższe, zwłaszcza w kontekście faktu, iż organ rentowy nie kwestionował autentyczności przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów, w ocenie sądu przedmiotowe świadectwo pracy z dnia z 3.09.1991 r. powinno stanowić wystarczający dowód stanowiący podstawę ustalenia okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w warunkach szczególnych. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że ubezpieczony w swoich zeznaniach potwierdził, że w omawianym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie jako traktorzysta. Sąd dał wiarę tym wyjaśnieniom, co prawda na okoliczność zatrudnienia w (...) w C. zeznawał wyłącznie ubezpieczony, jednakże Sąd nie znalazł podstaw by zakwestionować wiarygodność jego zeznań w tym zakresie, skoro znalazły pełne potwierdzenie w przedstawionym materiale dokumentarnym, co więcej jak już wyżej wskazano, ubezpieczony zeznając przed sądem nie mijał się z prawdą, nie próbował zatajać żadnych okoliczności, nawet tych które mogły ewentualnie wpłynąć na niekorzystne dla niego rozstrzygnięcie.

W ocenie sądu zgromadzony materiał dowodowy dawał również podstawy do uznania, że w warunkach szczególnych ubezpieczony pracował także w okresie ponownego zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...) w okresie od 24 września 1981 r. do 31 marca 1992 r. (pierwszy raz w tym zakładzie pracował w okresie od 1.03.1972 r. do 31.07.1980 r., w tym od 27.12.1974 r. do 18.08.1977 r. w warunkach szczególnych). Sąd zwrócił przy tym uwagę, że niespornym było, że w czasie tego ponownego zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...) ubezpieczony w warunkach szczególnych pracował w okresie od 10 lutego 1982 r. do 31 marca 1992 r.; okres ten został bowiem uznany przez organ rentowy za okres pracy w warunkach szczególnych na podstawie przedłożonego przez ubezpieczonego świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez archiwum zakładowe. Przedmiotem sporu pozostawało wyłącznie, czy w okresie zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...) ubezpieczony zaczął pracować w warunkach szczególnych od początku

tego zatrudnienia, tj. od 24 września 1981 r., czy też jak przyjął organ rentowy dopiero od 10 lutego 1982 r. (co wynikało wprost z przedłożonego świadectwa pracy w warunkach szczególnych). Zadaniem sądu było więc w tej sytuacji wyłącznie ustalenie, czy ubezpieczony rozpoczął pracę na stanowisku traktorzysty wcześniej, niż to przyjął organ rentowy.

W ocenie sądu zgromadzony materiał dowodowy dał podstawy do przyjęcia, że ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...)w warunkach szczególnych – na stanowisku traktorzysty – zaczął pracować od 24 września 1981 r. Wynikało to bowiem zarówno (pośrednio) z treści archiwalnych dokumentów znajdujących się w aktach osobowych Z. G., jak i (bezpośrednio) z zeznań ubezpieczonego oraz świadka L. C.. Z zeznań tych wynikało bowiem, że ubezpieczony został ponownie zatrudniony właśnie jako traktorzysta i z powodu posiadania stosownych uprawnień i w takim charakterze pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej do 31 marca 1992 r. (w ostatnim okresie zatrudnienia pracował jako dozorca). Sąd w tym zakresie dał wiarę wyjaśnieniom ubezpieczonego i świadka. Sąd zwrócił uwagę, że osoby te konsekwentnie wskazywały, że ubezpieczony we wskazywanym okresie pracował jako traktorzysta, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy kierując ciągnikiem kołowym. Świadek potwierdził, że ubezpieczony zajmował się dowożeniem paszy dla bydła, wywoził obornik. Okoliczność podjęcia zatrudnienia jako traktorzysta od podjęcia zatrudnienia znalazła przy tym pośrednie potwierdzenie w dokumentacji ubezpieczonego, w szczególności ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy z 31.10.1993 r., w którym wskazano jako kolejno zajmowane przez niego stanowiska: traktorzysta produkcji zwierzęcej na Fermie, a ostatnio pracownik fizyczny. Dodatkowo w aktach pracowniczych ubezpieczonego znajduje się skierowanie do pracy z 22.09.1981 r., podanie o zatrudnienie z 23.09.1981 r., z których wynika, że ubezpieczony ubiegał się o zatrudnienie w charakterze traktorzysty i został skierowany przez Urząd do pracy jako kierowca. Nadto wynagrodzenia wskazane w karcie płac zarówno z okresu niespornego zatrudnienia jako traktorzysta, jak i początkowego okresu zatrudnienia nie różnią się znacząco wysokością, co dodatkowo potwierdza, że ubezpieczony jako kierowca ciągnika zaczął pracować od początku omawianego zatrudnienia, tj. od 24 września 1981 r.

Wreszcie zdaniem sądu zgromadzony materiał dowodowy dał podstawy do przyjęcia, że w warunkach szczególnych ubezpieczony pracował również w okresie zatrudnienia od dnia 10 kwietnia 1995 r. do 30 września 1995 r. w Przedsiębiorstwie (...) w C. na stanowisku robotnika drogowego.

Ustaień w tym zakresie sąd dokonał na podstawie zeznań ubezpieczonego i świadka R. W.. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że niemożliwym okazało się przeprowadzenie w sprawie dowodu z akt osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia u wyżej wskazanego pracodawcy, co pozwoliłoby być może na usunięcie pewnych wątpliwości jakie istniały na początku procesu (w związku z określeniem stanowiska pracy ubezpieczonego jako pracownik drogowy). Sąd podjął próby zlokalizowania owych akt, które niestety okazały się bezskuteczne. Z poczynionych w sprawie ustaień wynikało, że akta pracownicze byłych pracowników Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w likwidacji znajdują się w posiadaniu spółki (...) sp.z o.o. (wspólnika Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o.). Jak wynika jednak z informacji udzielonej przez tę spółkę nie posiada ona w swoich zasobach archiwalnych akt osobowych Z. G. (1). Zdaniem sądu skutki powyższego nie mogły jednak obciążać ubezpieczonego w tym sensie, że należało umożliwić mu podjęcie próby wykazania przy pomocy innych dowodów rzeczywistego charakteru jego zatrudnienia w spornym okresie. Próba ta zaś wypadła dla ubezpieczonego pomyślnie.

Na podstawie dowodu z zeznań ubezpieczonego i świadka R. W. sąd ustalił bowiem, iż podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w C. Z. G. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w dziale IX wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. pod poz. 4 (Prace asfalcjarzy i przy gotowaniu asfaltu), pod poz. 5 (Prace bitumiarzy i przy produkcji asfaltobetonu) oraz pod poz. 6 (Prace brukarzy). Z zeznań ubezpieczonego i świadka wynikało bowiem jednoznacznie, że w omawianym okresie ubezpieczony zajmował się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracami przy kładzeniu nawierzchni asfaltowych i nawierzchni z masy bitumicznej, dodatkowo zdarzało się, że wykonywał prace przy kładzeniu krawężników, bruku. W tym miejscu podkreślenia przy tym wymaga, że pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze - wykaz A), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie może być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury na podstawie art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy emerytalnej (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 r. II UK 103/11). Wszak wysiłek przy takiej pracy nie byłby mniejszy niż przy pracy tylko jednego rodzaju w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze wszystko powyższe zdaniem sądu w analizowanym postępowaniu koniecznym stało się ustalenie, że łączny staż pracy Z. G. w warunkach szczególnych przed rokiem 1999 wynosił co najmniej 15 lat. Poza okresem uwzględnionym przez organ rentowy (13 lat 2 miesiące i 14 dni) ubezpieczony wykonywał bowiem taką pracę także w okresach zatrudnienia od 22 sierpnia 1980 r. do 1 września 1981 r. w (...) w C. na stanowisku traktorzysty, od 24 września 1981 r. do 9 lutego 1982 r. w Zakładzie (...) na stanowisku traktorzysty produkcji zwierzęcej na fermie oraz od 10 kwietnia 1995 r. do 30 września 1995 r. w Przedsiębiorstwie (...) w C. na stanowisku robotnika drogowego.

W myśl przepisu art. 129 ust 1 ustawy emerytalnej - świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Ubezpieczony wniosek o emeryturę złożył w dniu (...) r., w tym samym dniu ukończył też 60 lat. W tym stanie rzeczy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że przyznał Z. G. prawo do emerytury od dnia (...) r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

W punkcie II wyroku sąd stwierdził brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie.

W myśl przepisu art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zdanie drugie, organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a). Zdaniem sądu w niniejszej sprawie organ rentowy w dacie wydawania zaskarżonej decyzji nie dysponował materiałem dowodowym umożliwiającym przyznanie ubezpieczonemu prawa do świadczenia. W analizowanym przypadku przyznanie prawa do świadczenia nastąpiło bowiem na skutek ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd. Mając na uwadze powyższe niemożliwym było przyjęcie, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewydanie decyzji uwzględniającej wniosek ubezpieczonego o wcześniejszą emeryturę.